

τητος και ποικιλλονται και πολλαπλα-
σιάζονται και ἀποθεοῦνται ἐπὶ μᾶλ-
λον δι' ἀγταλλαγῆς φίλτρων, πλε-
ονεκτημάτων, τελειοτήτων, ἀθλων. Οὐ-
ράνιος ἄμιλλα, ἀδελφικὴ συνεργασία,
ἥδεια κατανάγκασις τῶν ὄντων ὅ-
πως κατακτήσωσι τὸ ἄπειρον!

Ἐλθὲ, ὁ! ἐλθὲ Εὐγένει, ἀρπάσθητι
ἀπὸ τοῦ πρασπέδου τῆς ἑσθῆτος μου,
ἀκολούθησόν με εἰς τὴν εὐδαίμονα, ἔν-
δοξὸν ἀνάβασιν. Ἰδού δὲν ἤδυνθήην νὰ
ὄνομάσω τὸν Ἀγιον, τὸν Παράκλη-
τον χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ ἐμαυτὸν ὑ-
πό τοῦ Ἐκείνου ἀρπαζόμενον καὶ ἡδη ἀναγ-
άζομαι νὰ ἐπανέλθω πρὸς Ἐκείνον.
Ἀγνοῶ νὰ ἐπαναλάβω, δὲν δύναμαι νὰ
ἀπεικονίσω τὸ ἀληθὲς θεῖον. Ἀλλ᾽ ἐγέρ-
θητι θαρραλέος· ὑπέρθινη μετ' ἐμοῦ
τὴν γῆν καὶ θεώρησον. Διατί δειλίᾳς, ἀ-
γαπητὲ, διατί ἐκπλήττεσαι; Πόσω κάλ-
λιον δι' ἐσὲ ἔαν εἰς τὴν πρώτην ρό-
φσιν τῆς ἀφάτου χαρμοσύνης, η καρ-
δία σου διαρραγῇ ὡς περ δέλινον πο-
τήριον ὑπὸ ἀναζέοντος ὄδατος ἐμπλη-
ρωθέν. Πόσω κάλλιον δι' ἐσὲ ἔαν εἰς
τὰς πρώτας χλιαρότητας τῆς οὐρανίου
ἀτμοσφαίρας τακδσιν αἱ σάρκες σου
ὡς κήρινον εἰδῶλον, ἐνώπιον τῶν γο-
ητευτικῶν φλοιογῶν τῆς μαγίστρης. Ὡ-
ταλαίπωρε ἀδελφέ μου! μὴ ἀποστρέ-
ψεσαι τὸ καλόν σου. Κεκρυμμένη κε-
φαλὴ τοῦ Γεδεῶνος θραῦσον τὴν εὐ-
τελῆ ἄργιλλον τῆς λαγίνου καὶ ἔκπει-
ψον ἀθάνατον φλόγα

Νὰ ἐπαναλάβω ἀγνοῶ, νὰ ἀπεικο-
νίσω ἀδυνατῶ τὸ ἀληθὲς θεῖον. Αἱ ὑ-
μέτεραι φωναὶ εἰσὶν κυνήματα
κτηνῶν. Ἡ εὐγλωττία σας εἶναι
ψελλισμός. Μὲ ἀκολουθεῖς οὐ, ὡς γλυ-
κύτατέ μοι φίλε, μὲ ἀκολουθεῖς;
Ἀκούεις τούλαχιστον, δύσμοιρε, τὴν ἀ-
φεστῶσαν ἥχώ τῶν αἰωνίων ὅμινων;
Διακρίνεις τὸ ἀμυδὸν φῶς τῶν ὅ-
ψιστων ἐκείνων ἡλίων, οἵτινες ἔξεγει-
ρουσι φῶς καὶ ἀρμονίαν, ἐκφέρουσι
φόργους καὶ χρώματα, πνευμα-
τικὸν φῶς ὅπερ ἀνώνυμον ἐνταῦθα
διαμένει, αἰθερίαν μελωδίαν ἤγτιγα

οὗτε διὰ συμβόλων οὕτε δι' αἰνιγμάτων δύνανται οἱ Ερωτοί νὰ κατανοήσωσι;

¹Αγνοῶ νὰ ἐπαναλάβω, ἀδυνατῶ νὰ μεθερψηνέσω τὸ ἀληθὲς θεῖον. ²Αλλ’ ἀνάστα, Εὐγένιε, καὶ ἀκολούθει με· ³ἡ ὑπερδύναμος τῆς ἀγάπης δίνη ἔτη σὲ κατακλύζει καὶ τὸ θεῖον πνεῦμα ἐπὶ τῆς ψυχῆς σου κατέρχεται.

Οὕτω πλήρης ἐνθέου ἐκστάσεως ἔ-
ξεφοράζετο ἡ σκιὰ τοῦ Μαρσηλίου, δ-
σω δὲ προύχωρει τόσῳ μᾶλλον οἱ λό-
γοι του (ἥς μοὶ ἐπιτραπῆ νὰ τὸ εἴ-
πω) ἐφαίνοντο λόγοι οἰνολήπτου, αἱ
δὲ ἔννοιαι καὶ αἱ εἰκόνες μυστηριώ-
δεις καὶ ἀπροσπέλαστοι. Ἐν τῷ Εὐ-
γενίῳ ἐν τούτοις συνέβαινε τὸ μο-
ναδικὸν τοῦτο θαῦμα, διὶ καίτοι κα-
τενόει πάντοτε τὰς ἐμπνευσμένας
ἐκείνας ὁδέας καὶ λέξεις, οὐχ ἦσσον
αὔξουσαν γλυκύτητα καὶ θαυμάσιον ἐκ-
στασιν τῆς ψυχῆς του ἐπροξένουν, το-
σοῦτον δύστε μετ' οὐ πολὺ περιέστη εἰς
ἡδυτάτην λειποψυχίαν καὶ ἀπώλεσε με-
τὰ τοῦ λογικοῦ πᾶσαν μνήμην καὶ
γνῶσιν τῶν τελευταίων ρήσεων ἀξερ
γκούσεν.

I. Σ

ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ ΚΑΔΕΚΑΔΥΟΣ

Η ΔΕΚΑΔΙΩΝ (1)

¹Ιουστίνος δὲ Δεκάδυος ἡ Δεκαδίων ἐγεινήθη ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰώνος, καὶ ναὶ μὲν δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, δυνάμεθα δικινούμενοι τὴν

(1) Εἰς τὴν σύνταξιν τῆς θεογραφίας ταύτης εἴχομεν ὑπὸ ἔβιν τὸν Μουσοτάξιδην, τὸν Όδιον τὸν Βρετῶν καὶ ἄλλους, ιδίως δὲ τὸ περὶ Ισπού-δαστον σύγγραμμα τοῦ θεοτέρου συμπόλιτου καὶ φίλου κ. Σ. I. B. Δὲ Βιάζη «Memorie biografiche intorno agli illustri Corciresi et ceteri». Ά', σελ. 56—79.

συμπεράχνωμεν ὅτι δὲν ἐγεννήθη θραύστερον τοῦ 1475, ἐπειδὴ δὲ γνωστὸς Ἐρμόλχος Βάρβαρος, ὅστις ἦτο φίλος τοῦ Δεκαδύου, κτενίσως κατὰ τὸ 1493, καὶ ἀδυνατοῦμεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἀνὴρ οὗτος δὲ περικλεῆς; Ἐνετὸς εὐρίσκετο εἰς φιλικὰς σχέσεις μετ' ἀγενεῖον μετριακος, δὲ δὲ Ἀλδος Μανούτιος ἐν τῇ ὑπὸ αὐτοῦ γενομένῃ ἐκδόσει τῶν ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλους κατὰ 1497 διμολογεῖ ὅτι δὲ Ιουστίνος ἦτο εἰσέτι πολὺ νέος.

Οὐ Δεκάδυος ἐκ παιδικῆς εἰσέτι ἡλικίας ἥσθανθη μεγίστην κλίσιν πρὸς τὰ γράμματα, ὥστε ἐνωρὶς κατέστη ἐγκρατῆς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ κατ' ἔξοχὴν τῆς θεολογίας. Μαρτυρεῖ δὲ τοῦτο αὐτὸς οὗτος δὲ Μανούτιος ὅστις προσεκάλεσεν αὐτὸν πλησίον τοῦ ἕνα ἐπιστατῆ εἰς τὰς ἐκδόσεις τοῦ τυπογράφειου τοῦ μετ' ἄλλων ἐπιφανῶν Ἑλληνιστῶν τῆς ἐποχῆς του, οἷον τοῦ Μόυσούρου, τοῦ Χαλκονδύλα, τοῦ Γρηγοροπούλου καὶ πολλῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ἄνω ῥηθέντος σοφοῦ τυπογράφου ἐπήνεσαν αὐτὸν δὲ Ὁδίος, δὲ Μουστοζύδης, δὲ Παπαδόπουλος Κομνηνὸς, δὲ Βρετός, δὲ Παρανίκας καὶ δὲ Δὲ Βιάζης.

Διὰ τῶν τύπων τοῦ Ἀλδου Μανούτιου δὲ Δεκάδυος ἔξέδωκε τὸ ψαλτήριον μετ' ἔννέα ώδῶν ἐκ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Διαθήκης πρὸς χρῆσιν τῶν ὁρθοδόξων, διηρημένον εἰς 20 καθίσματα. Τὸ ψαλτήριον εἶναι ἐκ τῶν πρώτων ἐκδοθέντων Ἑλληνικῶν Εἰσιτίων, διότι μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῆς τυπογραφίας τὸ πρῶτον Εἰσιτίων διπερ ἐτυπώθη εἴγαιη γραμματικὴ τοῦ Λασκάρεως ἐπιστασίᾳ Δημητρίου Δούκα τοῦ Κρητὸς κατὰ τὸ 1476, εἰτα τῷ 1480 οἱ Αἰσώπειοι μῦθοι, τὸ Λεξικὸν Ἰωάννου τοῦ Χρυσολωρᾶ καὶ τὸ ψαλτήριον πρώτη ἐκδοσίς 1481, τὰ ἐρωτήματα Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶ 1484, τὸ ψαλτήριον ἐν ἔτει 1486 δευτέρᾳ ἐκδοσίς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Γεωργίου τοῦ πρώτου Ἐλληνος τυπογράφου, τρίτη δὲ ἐκδοσίς τοῦ ψαλτήριον εἶναι ἡ τοῦ ἡμετέρου Δεκαδύου ζ-

χρονολόγητος, ὅθεν καὶ ἔρις διηγέρθη περὶ τοῦ χρόνου τῆς τυπώσεως αὐτοῦ. Καὶ δὲ μὲν Geret δισχυρίζεται ὅτι ἔξεδόθη πρὸ τοῦ 1494, ἐνῷ τὸ πρῶτον Εἰσιτίων διπερ ἐξῆλθε τῶν πιεστηρίων τοῦ Ἀλδου εἶναι ἡ γραμματικὴ τοῦ Λασκάρεως ἐν ἔτει 1494. Οὐ Ρενουάρδ παραδέχεται τὸ 1497 πρὸς τὸ 98, συμφωνῶν αχεδόν μετὰ τοῦ καταλόγου τοῦ Ἀλδου καὶ τὴν γνώμην του ταύτην διποστηρίζει λέγων διτο: οἱ χαρακτῆρες εἰς τὸ προσίμιον τοῦ Δεκαδύου φαίνονται μεταχειρισμένοι, ἐνῷ οἱ αὐτοὶ χαρακτῆρες εἰς δύο Εἰσιτία (Ἐλληνικῶν λεξικῶν istitutione graecae grammaticae) ἐκδοθέντα κατὰ τὸ 1497, φαίνονται νεώτεροι, ἀν καὶ παραδέξως πως δὲ Α. Φ. Διδότος διμολογεῖ τὸ ἐναντίον. "Οπως ποτ' ἂν ἦ, ἡμεῖς κλίνομεν ὑπὲρ τῆς γνώμης τοῦ 'Ρενουάρδ διότι φαίνεται ἀπίθανον δὲ Μανούτιος νὰ ἐνεπιστεύθη τὴν ἐπιστασίαν τοῦ ψαλτήριου τῷ 94 ή 95, ὡς παραδέχεται καὶ δὲ πολὺς Μουστοζύδης, εἰς τὸν Δεκάδυον μόλις ὑπερβάντα τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, ἐνῷ εἰχε συνεργάτας τοὺς τὰ πρῶτα τότε φέροντας ἐν τῇ παλαιότερᾳ τῶν γραμμάτων.

Τὸ ψαλτήριον τοῦτο κατέστη τὴν σήμερον τοσούτῳ σπάνιον καὶ δυσεύρετον ὥστε ἀπέκτησεν ἀξίαν χειρογράφου καὶ μεγάλως ἐπιζητεῖται ὑπὸ τῶν Εἰσιτίων. Ἐν ταῖς Εἰσιτίοις Ἀθηνῶν καὶ Κερκύρας δὲν διάρχει, εὑρίσκεται δὲ ἐν τῷ μοναστηρίῳ νησιδίου τινὸς ἐγγὺς τῆς Ζακύνθου κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἴστοριογράφου Χιώτου⁽¹⁾. Τοῦ ψαλτήριον προηγεῖται προσίμιον τοῦ Δεκαδύου πρὸς τοὺς διμοεθνεῖς του, ἐνῷ ὑπέσχεται νὰ ἐκδώσῃ προσεγγίς τὴν πεντάτευχον ἐβραΐστι, ἐλληνιστὶ καὶ ρωμαϊστὶ, προσέτι δὲ τὸ Τριώδιον, τὴν Παρακλητικὴν καὶ τὸ Πεντηκοστάριον.

(1) Ο σοφὸς οὓς εἰς ἀνὴρ, δὲ ἀναιψιλέκτως εἰς τῶν ἡγεμόνων τῆς νέας ἑλληνικῆς διανοίας, ἐγ διοικεῖσθαι αὐτοῖς ἐπιστολῆ, γράψει τοῦ πρὸς τὸν συγγραφέα τῶν «Memorie biografiche eic»

Ἐν τῇ κεφαλῇ δὲ τοῦ Βιβλίου εὑρίσκονται οἱ γνωστοὶ στίχοι « Σίγησον, Ὁρφεū, βίψον, Ἐρμῆ, τὴν λύραν ἔτλι, ποιηθέντες ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, οἵτινες εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς μετὰ ταῦτα ἐκδόσεις τοῦ φαλτρίου φέρονται ἀνώνυμως. Ἐν τέλει δὲ ἔπονται καὶ οἱ ἔξης στίχοι· Αἴτιος μελῶδες παύτικης ἀποκρύπτου.

Ἐμὲν δὲ τὴν σὴν ἐμπειλῆ δίδωσι λύραν·
Ἡς ἑστὸν εὔρειν ἐμμελὴ τὰ προκτέα.
Καὶ γὰρ δὶ’ αὐτῆς μυστικῶς κινουμένης
Διώκεται μὲν ἐμπαθῆς πέπει φίσις
Ἐλαύνεται δὲ δυσχέρειας ἀπεις πόνες.
Συστελεῖται δὲ συμφροῦν ἀπληστή·
Κοιμίζεται δὲ γγωτικῆς ἄλμης κλύδων,
Στηρίζεται δὲ τῶν παθῶν η στερρότης
Καὶ τέρπεται μὲν τῆς ψυχῆς η τεμνότης
Ἐλέγχεται δὲ τοῦ Σταύρου φυλότης
Ἐκ τῆς θυητῆς τῶν μελῶν εὑρισκίας.
Ως τις τοσούτην εὗρεν ἀνθρώπων χάριν
Εἰ μὴ σὺ τὴν πρόπετυταν ἀθηρώπων γάριν;

διεκρίνομενοι, κατὰ τὸν περίπυστον Μουστοξύδην, διὰ τὴν εὐσέβειαν μᾶλλον τοῦ γράψαντος ἢ διὰ τὴν ποίησιν αὐτῶν ἀξίαν. Εἰς τὸν Δεκάδυον ἀποδίδεται καὶ ἔκαστος εἰς πᾶσαν ὡδὴν ἐπιγέγραμμένος στίχος «Ἀρδην
Ευθίστας Φαραὼ Μωσῆς λέγει» κτλ.

‘Ο Δεκάδυος ἀπετέλεσε μέλος τῆς περιφήμου Ἀλδιαρῆς Ἀκαδημίας, ἡ οὐ κανονισμὸς συνετάχθη Ἑλληνιστὴ οὐπὸ Σκηπίωνος τοῦ Καρτερομάχου καὶ σκοπὸν εἶχε τὴν εξάπλωσιν καὶ διάδοσιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Πότε ἀκριβῶς ἀπέθανεν δὲ Δεκάδυος
ἀγνοεῖται· καὶ δὲ μὲν Μουστοξύδης, δὲ
Σάθας καὶ δὲ Βιάζης λέγουσιν ἀπλῶς
μετὰ τὸ 1526, ἐπειδὴ ἐποίησεν ἀκο-
λουθίαν τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Νεο-
μάρτυρος μαρτυρήσαντος τῷ 1521. Νο-
μίζομεν δῆμος ὅτι δυνάμεθα νὰ πλησιά-
σωμεν περισσότερον λέγοντες ὅτι ἀπέ-
θανε μετὰ τὸ 1540, ἐπειδὴ διετήρει
ἄλληλογραφίαν μετ' Ἀλεξάνδρου τοῦ
Νερούλη (Π. Χιώτου Πανδώρας ἔτος
1A') δοτις ἐγεννήθη περὶ τὸ 1520.
Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει λοιπὸν ὅτι καὶ
μόνον εἰκοσιετής δὲ Νερούλης ἔγραψε
πρὸς τὸν Δεκαδύωνα, ἀναγκαίως τῷ
1510 ἔτῃ, καὶ τις οἶδε μετὰ πόσα ἔτη

ὕστερον δὲ λόγιος οὗτος Κερκυραῖος ἐ-
τελεσύτησεν.

—Ο Δεκάδυνος ἐκτὸς τοῦ ἄγο ρήθεντος προσιμίου καὶ στίχων ἔγραψε —Μαρτύριον καὶ Ἀκολουθίαν τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Νεομάρτυρος τοῦ ἔξι Ιωαννίνων, ἀθλήσαντος ἐν ἑτει 1526.—
—Η ἀκολουθία ἀπτη εὑρίσκεται εἰς τὸ Ἀγθελόγγιον.

— Ἀκολουθίαν τοῦ ὅσιου πατρὸς ἡμῶν
Ἀθανασίου, τοῦ ἐν Μετεώρῳ ἀσκήσαν-
τος.— Ἡ ἀκολουθία αὕτη ἐτυπώθη κατὰ
πρῶτον ἐν Βενετίᾳ 1788, τύποις Δη-
μητρίου Θεοδοσίου.

—Κανονικὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Βασιλείου πρὸς Ἀμφιλόχιον.

Ἐπιστολαὶ τοῦ Δεκαδόνου σώζονται,
μία πρὸς Θεόδωρον Φωτεινὸν, μία πρὸς
τινα Τιμόθεον καὶ μία πρὸς τινα Ἐμ-
μανοῦντὴν Ρήτορα καὶ ἄλλην πρὸς Νι-
κῆταν Φαῦστον.

Ἡρός τὸν Δεκάδυνον ἀπευθύνεται ἐ-
πιστολὴν Ἐμμανουὴλ Βαρβάρου καὶ Ἀ-
λεξάνδρου Νερούλη, θην ἀνέκδοτον εὐρῆ-
κεν ἐν τῇ Εἰελιοθήκῃ τοῦ Πανεπιστημί-
ου τοῦ Ταυρίνου διάκαμπατος κ. Χιώτης.

Ἐν Κερκύρᾳ 1877.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ.

ΟΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

KAI E

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ.

६८५

Δ^{ος} ΒΑΑΝΚ

Ἐγεῖς τῶν αἰχμαλώτων

— 1 —

A'

Τὸ Αἴθιοπεικὸν καράτος—Μεγαλεῖον καὶ ἔκπτωτα σις αὐτοῦ.—Ἀρχαὶ καὶ στάδιον τοῦ Κάσσα μᾶλλον γνωστοῦ ὅπε τὸ ὄνομα Θέοδωρος αὐτοκράτωρ ἢ έπανιεύς τῶν έπανιεών τῆς Αἴθιοτιας.

··Η γεωγραφική περιφέρεια ἡτις ἐ-